

BILTEN

BR. 19

Informativne novine IZB u Švedskoj

JANUAR 2016

UVODNIK

Tokom mjeseca januara u jednom dijelu naših džemata održane su redovne godišnje skupštine. Bilo je veliko zadovoljstvo prisustvovati nekim od njih. Sad je već, hvala dragom Bogu, sasvim jasno da su naši džemati visoko etablirani i da u svom radu postižu veoma vrijedne rezultate. Sve se manje bavimo sobom, a sve više onim zbog čega i postoje naši džemati. Zadovoljstvo je i što te naše skupštine nisu više maratonske, što nema svađa i prepirki. Tako bi, naprimjer, skupštini u džematu Landskrona na pripremljenosti i efikasnosti mogla pozavidjeti i najorganiziranija švedska udruženja.

Ipak, posebno izdvajamo izjavu jednog džematlije na skupštini u Helsingborgu. Naime, u diskusiji o mektebskoj nastavi ovaj džematlija reče:

"Moje mi dijete nedavno kaže da više voli ići u mejtef nego u školu, jer je u mejtefu puno ljepše..."

Sve čestitke Nezir-ef. Špiodiću koji je muallim ovom polazniku mektebske nastave, ali i svim našim drugim muallimima, za čiji angažman imamo samo riječi hvale.

Idriz-ef. Karaman

"Svi ste vi pastiri i svi ste odgovorni za svoje stado: vođa je pastir i on je odgovoran za svoje stado, čovjek je pastir u svojoj porodici i on je odgovoran za svoje stado, žena je pastirica u kući svoga muža i odgovorna je za svoje stado, sluga je pastir u imetku svoga gazde i on je odgovoran za svoje stado; svi ste vi pastiri i svi ste vi odgovorni za svoje stado."

hadis

Šišman Ibrahim-pašina džamija, Počitelj, BiH

SADRŽAJ

- Članarina preko poreza
- Dušebrižništvo u Švedskoj
- Intervju sa bolničkim imamom
- Porodica i Islam
- Biti imam u dijaspori
- Pitanja i odgovori

www.izb.se
Potražite nas i na facebook-u
Islamska zajednica Bošnjaka u
Švedskoj

Grad	2014	2015	Nominalno	Procentualno
Malmö	1285	1391	106	8,25%
Stockholm	1013	1122	109	10,76%
Borås	659	686	27	4,10%
Skövde	471	505	34	7,22%
Göteborg	519	719	200	38,54%
Gislaved	416	407	-9	-2,16%
Norrköping	451	553	102	22,62%
Helsingborg	373	406	33	8,85%
Landskrona	340	404	64	18,82%
Trollhättan	277	308	31	11,19%
Växjö	286	237	-49	-17,13%
Linköping	235	270	35	14,89%
Halmstad	170	204	34	20,00%
Trelleborg	183	245	62	33,88%
Jönköping	207	287	80	38,65%
Motala	132	150	18	13,64%
Örebro	141	160	19	13,48%
Surte	64	79	15	23,44%
Västerås	30	38	8	26,67%
Vetlanda	13	34	21	161,54%
Värnamo	7	21	14	200,00%
Varberg	13	56	43	330,77%
Karlstad	0	25	25	0
Karlskoga	0	0	0	0
Kalmar	0	0	0	0
Oskarshamn	0	0	0	0
Ukupno	7285	8307	1022	14,03%

Osvrt na rezultate za 2016.god.

Ovih dana procedura provjere za 2016. je završena, tako IZBUŠ u ovoj godini ima 8 307 punoljetnih članova. To je za 1 022 više u odnosu na prošlu godinu, odnosno u procentima blizu 15 %.

Najveći nominalni rast članova, drugu godinu zaredom, ima džemat Göteborg, koji je ove godine uspio prikupiti 200 novih pristupnica. (ukupno 719 članova) Najveći procentualni porast (sa 0 na 25 članova) ima džemat Karlstad. Ovaj rezultat je značajan i zbog toga što je ovo tek prva godina u kojoj džemat Karlstad ulazi u projekt poreske članarine. Na drugom mjestu procentualno je džemat Varberg, sa 13 na 56 člana.

Važno je, također, naglasiti da i ove godine dva džemata imaju više od 1 000 članova. To su Stockholm i Malmö, koji su, u povodu 20 godina postojanja IZBUŠ, za te i druge rezultate, dobili priznanje Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj. Što se tiče aktivnosti na socijalnim mrežama, zahvaljujući svom imamu Merzuk-ef. Hadžirušidoviću, bez konkurencije je džemat Stockholm. Treba ovdje spomenuti i džemat Motala, koji idalje bilježi pozitivan rast članova, kao i solidan napredak u drugim aktivnostima, posebno mektebskoj nastavi.

Ako bismo pokušali ocjenjivati ukupni uspjeh projekta poreske članarine, možemo kazati da je ovo veoma dobar rezultat, jer, kad se gornjoj cifri punoljetnih članova, dodaju djeca i omladina ispod 18 godina, koji su automatski članovi uz svoje roditelje, Islamska zajednica Bošnjaka u Švedskoj nije imala nikad više članova. Ovo je historijska činjenica i jasan pokazatelj značaja i opravdanosti ovog projekta.

Ovu činjenicu ne umanjuje ni, po prvi put od početka projekta zabiježen pad članova u nekim džematima. Srećom radi se o samo dva džemata i nadati se, uz dovu Allahu, dž.š., da ovo nije pokazatelj negativnog trenda.

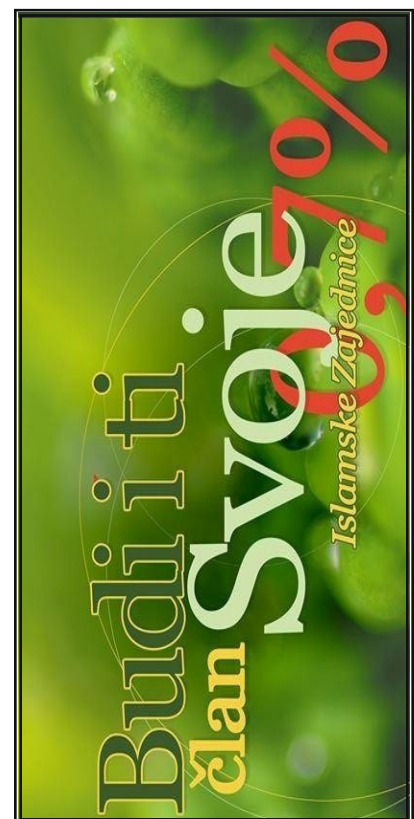
Molimo Allaha, dž.š., da nagradi sve članove i vakife i svi koji su doprinijeli ovom generacijskom projektu te Ga, subhanehu ve teala, molimo da podari bereket svim džematima i omili islam i džemat svim Bošnjacima i svim drugim muslimanima.

Haris Delić, predsjednik Muslimanskog saveza Švedske i član IO IZBUŠ

Članarina preko poreza

Kao što je poznato, Islamska zajednica Bošnjaka u Švedskoj već četvrtu godinu članarinu svojim članovima naplaćuje putem Porezne uprave. Prethodno su svi punoljetni članovi Zajednice, potpisivanjem pristupnice, dali svoju saglasnost da im se od bruto dohotka odbija 0,7 % i uplaćuje Islamskoj zajednici kao članarina. Pristupnica se, inače, potpisuje jednom i važi sve dok osoba pismenim putem ne zatraži ispis iz članstva.

Registar članstva se u sekretarijatu IZBUŠ ažurira svake godine zaključno sa 31. oktobrom, nakon čega se šalje Poreznoj upravi. Do kraja tekuće godine Porezna uprava provjerava dostavljeni registar, briše, u međuvremenu umrle i one koji zatraže ispis, te na kraju ovjeri punopravne članove za narednu godinu.

MUSLIMSKA SJUKHUSKOORDINATÖRER

inom andlig vård på svenska sjukhus

Dušebrižništvo u Švedskoj

- Prisjetimo se hadisa Muhammeda, a.s.:

"Ko krene u posjetu bolesniku, zagazio je u Božiju milost, a kad kod bolesnika sjedne, u potpunosti je obuhvaćen Njegovom milošću."

Svaki čovjek tokom svog života susreće se sa zdravstvom. Nekad je to bolest, ponekad opet iznenadna nesreća. Nekad je to lično iskustvo, ponekad opet iskustvo nekog iz porodice ili prijatelja. U ovakvim, često nepredvidivim, prilikama, pored zdravstvene pomoći, veoma važna je i pomoć duševno-vjerskog karaktera, koju nazivamo dušebrižništvo, a koje je u Švedskoj veoma razvijeno.

Ranije je gotovo u potpunosti Švedska crkva imala monopol u organizaciji ovih aktivnosti. Dolaskom, međutim, velikog broja muslimana u Švedsku bitno je promijenjen koncept dušebrižništva na ovim prostorima. Danas, pored velikog broja svećenika Švedske crkve, u čak sedam regija djeluje deset koordinatora-muslimana (najčešće imama, među kojima i nekoliko naših bošnjakačkih). Regije u kojima su angažirani koordinatori su: Stockholm, Skaraborg, Skåne, Norrland, Jönköping, Värmland i Östergötland.

Uloga ovih kordinatora je da budu spona između bolnice i džemata. Njihov zadatak je da uspostave i etabličaju kontakt sa bolnicom i džematima, da, u saradnji sa džematima, naprave kontakt liste osoba koje će posjećivati pacijente muslimane u bolnicama.

Angažman osoba na kontakt listama je volonterski, dakle, bez novčane nadoknade, izuzev putnih troškova.

Ovaj projekt je prilika da pomognemo našim bolesnim članovima, kojih, nažalost, ima veliki broj po bolnicama širom Švedske. Zbog toga bi se naši džemati trebali angažirati na pronalasku što većeg broja osoba koje bi posjećivale naše ljude u bolnicama.

Umjesto zaključka, prisjetimo se hadisa Muhammeda, a.s.:

"Ko krene u posjetu bolesniku, zagazio je u Božiju milost, a kad kod bolesnika sjedne, u potpunosti je obuhvaćen Njegovom milošću."

Alen-ef. Delić,

imam-koordinator u regionu Skåne

Smajo-ef. Šahat,
džemat Skövde

Intervju sa prvim bolničkim imamom u Švedskoj

U 19. broju Biltena objavljujemo intervju sa Smajom-ef., našim imamom u džematu Skövde, prvim bolničkim imamom u Švedskoj, pored toga Smajo-ef. je i glavni koordinator drugim muslimanskim koordinatorima u švedskim bolnicama, te, dušebrižnik u jednom od zatvora.

Koliki značaj po Vama ima prisustvo imama u bolnici, i koliko uspijevate u današnjem vremenu razvijati islamsko dušebrižništvo u Švedskoj? **Smajo-ef.:** "Cilj i svrha dušebrižništva u zdravstvu je da ohrabri, podrži, pomogne, i koliko je to moguće zadovolji duhovne potrebe pacijenta, svakako i potrebe bližnjih kojih se to posebno dotiče. Pomoći pacijentu u razumjevanju trenutne faze života, ohrabriti i dati mu realnu nadu. Bolnički imam, odnosno koordinatori, su dio zdravstvenog aparata u ulozi da se pomogne čovjeku. Zato je imam u svakoj bolnici jako bitan, da doprinese u naporima zdravstvenog aparata da pojedinac lakše prebrodi krizu. Kriza u bolu tijela, kao i kriza u bolu duše, isprepletana je. Kako bi se došlo do željenog rezultata neophodno je prići pacijentu sa više strana. U tom pravcu je mjesto imama u bolnici od izuzetnog značaja. Mi imami smo tu da odgovorima na neke egzistencijalne dileme pacijenta, da mu damo mogućnost da izrazi svoja osjećanja, da mu pomognemo da razumije svoje stanje...

Ono što još uvijek nedostaje, i što je manjkavost ovog procesa jesu ljudski i finansijski resursi. Mi nemamo dovoljno imama da pokriju barem potrebu većih bolnica u Švedskoj. Na tome su posljednjih godina počeli raditi zajedno SST (Nämnden för Statlig Stöd till Trossamfund) i ISR (Islamiska samarbetsrådet).

Imami koji su danas uključeni u rad zdravstvenih ustanova, su vremenski ograničeni da naprave značajniji rezultat, jer su isti uglavnom uključeni i u mnoge druge, isto tako, za muslimane u Švedskoj važne zadatke i projekte. Primjera radi, u bolnici u Skövdeu, koja je od manjih bolnica u Švedskoj, imaju 3 zaposlena sveštenika na puno radno vrijeme. Naše muslimanske organizacije to nisu u stanju, ali bi trebali sebi dati za cilj, da barem u većim bolnicama za početak, na puno radno vrijeme imamo po jednog imama.

U budžetu za 2013. godinu, Vlada Švedske piše o dušebrižništvu ovako: "Dušebrižništvo u zdravstvu, tradicionalno poznato kao bolnička crkva, je važan resurs, kako za bolnice tako isto i za pojedinca. Potreba prisustva različitih religijskih orijentacija na polju duhovne njege u zdravstvu sve je više izraženija. Područja u kojima daju značajan doprinos su psiho-socijalna podrška, terapija putem razgovora, noćna dežurstva i vikendi itd..."

Koliko je razvijeno povjerenje pojedinca prema imamu, da govori o svojim ličnim problemima? **Smajo-ef.:** Personal kome je povjeren rad u bolnicama je u isto vrijeme vezan za "tystnadsplikt", povjerenje da ono što čuje u razgovoru s pacijentom bude tajna za sve druge. Tako je i s imamom angazovanom u

zdravstvu, pouzdan i povjerljiv, i vezan za "tystnadsplik"!

Ne uzimajući u obzir to šta govore pravila u zdravstvu, muslimani su uvijek imali povjerenje u svoje imame i povjeravali svoje probleme i životna iskustva njima. Tako je to i ovdje, povjeravaju se imamima, traže uputu, rješenje, prijedloge, odgovore na neka egzistencijalna pitanja... Osjećaji kod muslimana su različiti, kao što su različiti i prisupi životu. Svi muslimani ne reaguju na isti način, svi nemaju istu potrebu. Zato je veoma važno da imam ili koordinator ima osjećaj da prepozna potrebu pacijenta. Ovo kažem zato što se u praksi mogu sresti i muslimani koji nemaju potrebu podijeliti svoju bol ili problem s imamom. I to je nešto što kao imami srećemo u našem poslu i izvan bolnice.

Već duži period radite kao bolnički imam, da li se muslimani prije odluče obratiti u bolničku kancelariju ili u džemat i koja su to pitanja po kojima se najčešće obraćaju? Smajo-ef.: "Radim kao bolnički imam "sjukhusimam" od 2006 godine. Moj poslodavac je Islamska zajednica Skövde, i od samog početka sam zaposlen kao bolnički imam na pola radnog vremena. Ne treba zaboraviti da, pored toga što sam na ovom zadatku u službi pomoći muslimanima u slučaju bolesti ili u slučaju smrti, tu sam i kao sigurnost za osoblje, personal u bolnici. Imam je tu da iskoristi najpovoljnije momente kako bi osoblju bolnice prezentirao potrebe muslimana, ukazao na različite kulturne i vjerske identitete, i u tom smjeru zagovarao individualne potrebe pacijenata muslimana, odnosno rodbine. Nemamo nekih relevantnih pokazatelja u kojoj mjeri se muslimani obraćaju imamu kroz džemat, u odnosu na to koliko i kako se obraćaju za pomoć putem bolničkog imama.

Ne treba zaboraviti da, pored toga što sam na ovom zadatku u službi pomoći muslimanima u slučaju bolesti ili u slučaju smrti, tu sam i kao sigurnost za osoblje, personal u bolnici. Imam je tu da iskoristi najpovoljnije momente kako bi osoblju bolnice prezentirao potrebe muslimana, ukazao na različite kulturne i vjerske identitete, i u tom smjeru zagovarao individualne potrebe.

Ukoliko se obraćaju kroz kancelariju bolničkog imama, uglavnom su to pitanja koja imaju relaciju s bolnicom, odnosno bolešću nekog od članova familije. U najviše slučajeva su to egzistencijalna pitanja, pitanja ličnih postupaka, pitanja stava islama prema nekom već učinjenom djelu, pitanja ličnih propusta i osjećaja griznje savjesti

...

Do sada u sedam regija u Švedskoj djeluju koordinatori-muslimani, kako i na koji način se rješava trenutno ovo pitanje u regijama gdje nema koordinatora-muslimana, a u posljednjim godinama se jako povećao broj muslimana u tim regijama, posebno otvaranjem kampova i dolaskom ljudi koji su pobjegli iz rata? Po kojim kriterijama se ovo pitanje rješava, kakvi su planovi za budućnost i da li su još uvijek u regijama gdje nema muslimanskog predstavnika muslimani prepušteni monopolu Švedske crkve u organizovanju ovih aktivnosti?

Smajo-ef.: "Duga je tradicija dušebrižništva u švedskom zdravstvenom sistemu. Mnogo godina odgovornost za upošljavanje sveštenika u bolnicama imala je država. Početkom 1960. god. brigu za duševnu njegu preuzele su lokalne vjerske zajednice. Tek 1980. god. Vlada Švedske donosi odluku o državnim dotacijama koje se usmjeravaju vjerskim savezima za aktivnosti dušebrižništva u zdravstvenom sistemu. Državnu dotaciju putem SST danas koristi i jedan broj muslimanskih organizacija. Državna dotacija je samo jedan dio od ukupnih troškova koji proizilaze iz džematske aktivnosti dušebrižništva. Glavna odgovornost za funkcionisanje projekta bolnički imam/koordinatori ima ISR (Islamiska samarbetsrådet=Islamski zajednički savjet). To je organizacija sačinjena od predstavnika svih Islamskih saveza u Švedskoj. U svemu ovome SST je tu kako bi pomogao u daljoj nadgradnji projekta, da pomaže u cilju usavršavanja osoblja koji se bave dušebrižništvom, podrži nas u izgradnji funkcionalnije strukture neophodne u cilju boljih rezultata u ovoj službi. Od 2006 godine postoje uposlene osobe koje će ojačati saradnju bolnica i muslimanskih udruženja u Švedskoj. Oni se zovu bolnički koordinatori. Njihov zadatak je da budu veza između bolnice i muslimanskih udruženja. Obzirom da je ova aktivnost novina u našim džematima, to smo prinuđeni da učimo djelimično ovaj posao od bolničke crkve i njihovih uposlenika. Oni su u dobroj mjeri i veza između bolnice i džemata/imama tamo gdje još nije etabliran bolnički koordinator. Ono što znamo u ovom momentu jeste da za ovu godinu nema planova za uvezivanje više koordinatora u projekat "bolnički koordinator".

Džemati mogu samoinicijativno raditi na etabliranju svojih imama u službu bolničkog imama ili koordinatora, uz pomoć muslimana uposlenih u mjesnim bolnicama. Tako ćemo napraviti sebi prostor i ukazati na potrebu te službe. U kontinuitetu isti džemati mogu podnijeti zahtjev SST-u za finansijsku pomoć kako bi se projekat pomogao i održao. Koliko SST može pomoći u tom pravcu u dobroj mjeri zavisi od budžetiranih sredstava za **"Andlig vård"** kojeg Vlada Švedske usvoji. Na kraju moram da kažem da je projekat "bolnički koordinatori" izuzetno važan projekat i da bi sve Islamske zajednice trebale uložiti napor u pravcu etabliranja ove službe u svim bolnicama, po uzoru na švedsku crkvu.

Molim Uzvišenog Allaha dž.š. da bolesnima da zdravlje, iznemoglim snagom i mir u duši i životu uopšte!

BITI IMAM U DIJASPORI

Imamski posao je, doista, plemenit poziv. Imami imaju priliku da kroz svoj rad promiču najvrijednije ljudske i društvene vrijednosti. Širok je i bogat spektar plemenitih aktivnosti koje sadrži imamski posao, ali je i odgovornost istog poziva nepobitna i velika. Svako vrijeme, tako i ovo, nosilo je posebne okolnosti i izazove u radu. Također, prostor/mjesto djelovanja imama utiče na njegov cjelokupan izazov u radu. I naravno, bez doprinosa svih čestitih, dobronamjernih, nesebičnih, angažiranih džematlija uloga jednog čovjeka – imama, ne bi doživjela svoju puninu i željene rezultate.

Tekst/hutba uvaženog Edin ef. Mezita sljedećeg je sadržaja:

"I neka među vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvracati, - oni će šta žele postići." (Alu imran 104.)

"Učenjaci su nasljednici božijih poslanika!" (Ebu Davud, Tirmizi, Ibn Madže, Ahmed)

Navedeni Kur'anski ajet, kao i hadis Muhammeda a.s. već stoljećima predstavljaju osnovne odrednice imamskog poziva. Imami su ljudi koji pozivaju na dobro i odvracaju od zla. Svojim životnim opredjeljenjem oni nastavljaju misiju božijih poslanika.

Da bi imami na što kvalitetniji način ispunili ulogu nasljednika božijih poslanika, potrebno je da, između ostalog, dobro upoznaju džemat u kojem djeluju te realno sagledaju i razumiju njegovo stanje i potrebe. Međutim, nikako ne smijemo gubiti iz vida da svoju, i to veoma značajnu, ulogu u funkcioniranju zajednice vjernika imaju i njeni članovi, tj. džematlije, i to naročito oni koji su u hijerarhiji džemata najbliži imamu. Od interakcije imama i njegovih najaktivnijih džematlija zavisi cjelokupna atmosfera i aktivnosti džemata. Upravo iz tog razloga od izuzetne je važnosti da i džematlije upoznaju svoga imama te da pokušaju razumjeti specifičnost njegove misije. Naime, počesto zaboravljamo da su imami ustvari obični ljudi sa svim nesavršenostima i ograničenjima koje njihova ljudskost podrazumijeva. Pogledajmo zato, braćo, iz ugla jednog imama, koji ovdje u Norveškoj (Švedskoj), četrnaest stoljeća nakon posljednjeg Poslanika a.s., prenosi svjetlo vjere, kako izgleda suočavati se sa svakodnevnim izazovima posla kojeg obavlja.

- Biti imam danas, i to bosanski imam u Norveškoj (Švedskoj) izuzetno je neobičan i zahtijevan posao. To je posao prepun izazova, bez precizno definiranog opisa radnog angažmana, uglavnom bez jasno određenog radnog mjesta i radnog vremena. Napomenimo da za razliku od drugih zapadnoevropskih zemalja, imami u Norveškoj svoje dužnosti najčešće obavljaju u kućama naših džematlija razasutih širom ove prostrane države te da pojedini od nas u samo jednom danu održe mektebsku nastavu u više mjesta od kojih su neka međusobno udaljena i preko 200 km. Uobičajeno shvatanje da je imam predvodnik skupine vjernika na određenom prostoru ne objašnjava u potpunosti svu kompleksnost poziva koji je danas, naročito nakon 11. septembra, kako to možda nikada u istoriji nije bio, pod posebnom lupom, kako Bosanaca i Hercegovaca, tako i Norvežana, tj. njihovih medija, ali i vlasti. Ponekada nije jednostavno živjeti i djelovati pod ovakvim pritiskom. Dakle, šta to naši imami u Norveškoj danas, ustvari, rade i šta se od njih očekuje?

Kad...

Kad ostaneš ti bez nade
Kao kuća bez svog krova,
Osloni se ti na Njega,
Gospodara svih svjetova.

Kada misliš da ne možeš,
Pobjeć nigdje od grijehova,
Pokajanje ti uputi,
Gospodaru svih svjetova.

Kad ti tuga srcem vlada,
Kad ostaneš ti bez snova,
Osloni se ti na Njega,
Gospodara svih svjetova.

Kad ti pomoć neka treba,
Dovoljna je nekad dova,
Uputi je samo Njemu,
Gospodaru svih svjetova.

Bit ćeš srećan kad uđeš
U saznanja neka nova,
Učinićeš tada sedždu,
Gospodaru svih svjetova.

Na tvom putu...

Na tvom putu Poslaniće,
Bićemo do sudnjeg dana,
Naš si uzor i učitelj,
Radost svakog muslim-
ana.

Na tvom putu Pejgam-
bere,
Mi ćemo te spominjati,
Sa Islamom zadovoljni,
Salavate na te dati.

Na tvom putu Muhamede,
Samo oni vjerni stoje,
U svom srcu Islam nose,
Samo se Allaha boje.

Na tvom putu Poslaniće,
Od istoka do zapada,
Rastu novi naraštaji,
Raste naša nova nada.

- Imami predvode ljude u namazu, objašnjavaju islamske propise, organiziraju i izvode vjersku pouku za djecu, obilaze džematlije, učlanjuju nove članove, opremaju umrle (ponekada je riječ o izuzetno teškim slučajevima kupanja) i klanjaju džezaze, organiziraju i izvode mevludske i slične prigodne programe (u tu svrhu vrlo često moraju lično ili u saradnji sa džematskim odborima dogovarati iznajmljivanje sala, pozivati džematlije telefonom, kupovati sokove i slatkiše, pripremati samu salu za goste, a nakon programa pomagati i u čišćenju) organiziraju izlete, sijela i predavanja, dočekuju goste iz Bosne (bili to imami, književnici, glumci, novinari, muzičari ili sl.) i organiziraju njihova gostovanja, brinu se o ramazanskim aktivnostima (od rasporeda ramazanskih imama, do obilježavanja mubarek noći), kupuju i dijele bajramske paketiće. Oni sakupljaju humanitarnu pomoć, priloge za izgradnju džamija i liječenje bolesnih, te rasturaju islamsku literaturu i časopise. Imami rade i kontaktiraju sa djecom, mladima, srednjom generacijom i starima, sa muškarcima i sa ženama. Njima se povjeravaju i od njih traže pomoć i savjete džematlije u najrazličitijim prilikama – u vezi s problemima sa djecom, (neposlušnost, alkoholizam, droga, kockanje) bračnim trzavicama, (ljubomora, zapostavljanje), kao i problemima na poslu, sa komšijama, rodbinom i sl. Pojedini imami moraju davati izjave za štampu, pisati tekstove, pojavljivati se u medijima, kontaktirati sa norveškim vlastima. Radeći sve pomenuto, oni voze desetine hiljada kilometara godišnje u autu, avionu ili vozu, i provedu bezbrojne sate na telefonu.

Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj...! (Nahl 125.)

U svojim svakodnevnim aktivnostima imami se susreću sa ljudima iz svih krajeva Bosne i Hercegovine, a vrlo često i Sandžaka i Kosova, sa ljudima različitog shvatanja i nivoa praktikovanja islama i različitog društvenog backgrounda, različitog nivoa obrazovanja i društvenog statusa, kao i različitog pogleda na aktuelnu situaciju, društvo, politiku, ekonomiju, odgoj djece, bračni život, budućnost u Norveškoj, itd. Svako od njih ima i svoj vlastiti stav o tome kako bi jedan imam trebao izgledati i šta bi trebao raditi.

Od imama se očekuje da u svakoj situaciji bude pozitivna ličnost, te da pored besprijekornog islamskog morala i ponašanja, koji se naravno očekuju od vjerskog lidra muslimana, bude i odlučan, smiren, strpljiv, ozbiljan, kao i komunikativan, elokventan, optimističan, vedar, blag, uredan, elegantan, ali i široko obrazovan, inteligentan, pravičan, dosljedan, ponizan, uljudan, pristupačan, spreman na kompromise i suočavanje sa različitim mišljenjima, i uvijek spreman na improvizaciju. Trebao bi biti i nadasve inovativan jer ma koliko dobro obavljao svoje aktivnosti, ukoliko se počne ponavljati, to više nije dovoljno dobro.

"A Allaha se boje od robova Njegovih - učeni." (Fatir 28.)

Trebao bi biti i izuzetno dobro islamski obrazovan, kao i upoznat sa svim važnijim zbivanjima vezanim za probleme muslimana u cijelom svijetu. On bi trebao tumačiti Kur'an, i davati odgovore na novonastale probleme svojih džematlija, ali i biti upućen u sva novija događanja u svijetu, kako na polju politike, ekonomije, umjetnosti pa i sporta. Morao bi imati vremena za druge, slušati ih, upućivati, tješiti, savjetovati, bodriti, razveseljavati ili, jednostavno, samo razgovarati sa njima. Potreban mu je i odličan smisao za humor. Nephodno mu je i poznavanje običaja svih krajeva Bosne i Hercegovine ali i šire. Trebao bi poznavati norveški, engleski, a dobro bi bilo i arapski, te lijepo pričati i bosanski jezik. I njegova žena i djeca bi trebali biti besprijekornog ponašanja i izgleda. Nije zgoroga napomenuti da ni dobre vozačke sposobnosti nisu naodmet, pogotovo kada se ima na umu da ovdašnji imami u svojim automobilima za vrijeme dugih i mračnih norveških zima (u zimskim danima u većem dijelu Norveške od izlaska do zalaska sunca prođe svega nekoliko sati) po zaleđenim cestama, manirom profesionalnih šofera svakog mjeseca prelaze hiljade kilometara obavljajući svoje dužnosti. **"Svi se čvrsto Allahovog užeta držite i nikako se ne razjedinjajte!"** (Alu Imran 103.) Jedan od najdelikatnijih problema sa kojima se imami na Zapadu, na žalost, često suočavaju jesu narušeni međuljudski odnosi u džematima. U krajnjoj instanci to dovodi do cijepanja džemata na manje dijelove, a ponekada i do njihovog gašenja. U ovakvim kriznim situacijama imami moraju biti faktor povezivanja i na svaki način pokušati sačuvati jedinstvo zajednice. Potrebno je da u datim okolnostima iskažu mudrost u riječima i postupcima, iznađu rješenje, budu dobri pregovarači i pomirivači.

"I učini nas predvodnicima (imamima) bogobožnih!" (Furqan 74.)

“I neka među vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvraćati, - oni će šta žele postići.” (Alu imran 104.)

- Nakon svega navedenog, tj. kada vidimo šta sve imami danas rade i šta se od njih očekuje, nije teško uvidjeti činjenicu da je danas teško zamisliti bilo koju školu na svijetu koja može pripremiti mladog čovjeka za sve pomenute obaveze i očekivanja. Pored toga, ne možemo zanemariti ni činjenicu da su imami, također samo ljudi, sa svojim mahanama, nadanjima, emocijama, sa svojim porodičnim obavezama. Imami su također Bosanci i Hercegovci, ljudi iz naših sela i gradova, ljudi našeg mentaliteta, školovani za bosanskohercegovačke prilike a danas zaronjeni u život neobičnih džemata, razasutih u desetinama manjih i većih gradova, koje sačinjavaju divni muslimani i muslimanke, ali, bogami i džematlije sa svojim ponekad posebnim željama i hatarima. Kada i ovo imamo na umu onda nije teško pretpostaviti da je djelovanje naših imama u ovako neobičnoj situaciji, sa ovolikim brojem najraznovrsnijih ljudi, u najneobičnijem vremenu u kojem su ljudi ikada živjeli, neminovno praćeno i pogreškama. One su ljudske i razumljive, a svaka dobronamjerna kritika je dobrodošla.

U cilju kvalitetnije komunikacije sa našim imamima, ali i razumijevanja njihovog djelovanja u Norveškoj (Švedskoj), nije loše imati na umu sve ovdje spomenute činjenice.“

Ispred Udruženja ilmije pripremio Nezir ef. Špiodić

Namaz
otklanja sve brige.

Kur'an savjetuje roditelje i djecu da vole i njeguju jedni druge

Kur'an veliku pažnju posvećuje i odnosu djece i roditelja, savjetujući djecu da pripaze svoje časne majke i očeve. Allah, dž.š. kaže: „Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. ...

Mekteb

*Od kad idem ja u mekteb
O Islamu stalno učim
Jako mi je lijepo tamo
Nimalo se baš ne mučim*

*Svskog dana u mektebu
Ja naučim nešto novo
Nekad suru, nekad dovu
Il arapsko jedno slovo*

*Sve mi lijepo u mektebu
Jer sve više znanja imam
Sada učim ja polahko
Kako abdest da uzimam*

*Kada nešto ne razumjem
Ja imama tada pitam
Uskoro ću ako Bog da
I sufaru ja da čitam*

Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: "Uh!" – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: "Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali!" (El-Isra, 23-24.)

Ovaj ajet pored poruke nosi veliki savjet i za roditelje.

Allah, dž.š. navodi da su djeca čestitih ljudi upamtila dobročinstvo i negu koju su im roditelji posvećivali dok su bila mala, pa se iz zahvalnosti Allahu, dž.š., žele njima odužiti lijepim odnosom na ovom svijetu i činjenjem dove.

Ima li većeg nezahvalnika od onoga koji na dobročinstvo roditeljima uzvratilim zlim ponašanjem, neposlušnošću, narušavanjem prava, ili nasiljem verbalnim ili fizičkim? Kakvom se uspjehu takvi ljudi mogu nadati, i kakvoj sreći se radovati? Zar ne znaju da je majčina suza kod Allaha, dž.š., teška?

S druge strane, Allah, dž.š., opisuje dobre roditelje kao one koji njeguju djecu, a ne kao one koji nanose zulum ili zlostavljaju dijete koje im je dano kao emanet od Allaha.

U navedenome plemenitom ajetu iz Kur'ana se spominje detalj koji je jako bitan. Naime, dijete je sve do odrastanja pamtilo lijepo ponašanje svojih roditelja, spomenuvši to Allahu, riječima: „Oni su mene kad sam bio dijete njegovali“. Ovo je u skladu s savremenim pedagoškim i psihološkim otkrićima koja kažu da na razvoj djetetova ličnosti presudan utjecaj ima ponašanje roditelja. Kao što dijete čitav život pamti dobro ophođenje, tako pamti i loš tretman i zlostavljanje od roditelja, pa i nastavnika i školskih kolega.

Na taj način islam traži obostrano poštovanje, da djeca poštuju starije, ali i da roditelji vole i njeguju svoju djecu. Divno je to pojasnio naš Muhammed, a.s., rekavši: „Nije od nas onaj ko nije milostiv prema mlađima i ko ne poštuje starije!“

PITANJA I ODGOVORI

Na Vaša pitanja odgovara muftija
dr. Enes Ljevaković.

Vaša pitanja možete slati na e-
mail:

pitanja@rijaset.ba

Pitanje:

Pokušala sam naći rješenje u nekoliko knjiga koje sadrže propise i mišljenja alima o planiranju porodice, ali svi uglavnom tretiraju slučajeve u kojima muškarac insistira na djeci, a ne žena. Zapravo, mene interesira da li muž ima pravo ženi uskratiti pravo na dijete (nisu bez potomstva), a generalno nisu u stanju siromaštva ili materijalne poteškoće?

Činjenica je da žena relativno rano u odnosu na muškarcu u potpunosti ostane bez mogućnosti da dobije djecu, i da generalno stanje trudnoće, rađanja i dojenja godi njenom psiho-fizičkom zdravlju. Znam isto tako da je važan princip dogovaranja i u braku, ali me jako interesuje

kakav je šerijatski propis, pogotovo kad u obzir uzmemo, npr propis o 'azlu koji očigledno vodi računa o ženi.

Odgovor: Islam afirmira brak, porodicu i potomstvo kao temeljne, šerijatom zaštićene, vrijednosti. Također, islam ohrabruje supružnike da imaju što brojnije potomstvo te da ih bojazan od siromaštva ne odvraća od toga. Međutim, islam uvažava specifične okolnosti i posebne potrebe i razloge koji se mogu javiti u pojedinačnim slučajevima te je načelno dopustio mogućnost planiranja porodice ukoliko se ukaže potreba za tim.

Na ovo ukazuje poznati propis o tzv. azlu, tj. spriječavanju začeca prirodnim putem (prekidom odnosa prije ejakulacije). Analogno tom propisu, dopuštena je upotreba neštetnih kontracepcijskih metoda radi privremenog odgađanja začeca. I u slučaju 'azla, kao i ne/planiranja porodice potrebna je saglasnost oba supružnika. Kad je riječ o konkretnom pitanju, ulema ima podijeljeno mišljenje o tome, pa i u okviru hanefijskog mezheba. Ranija ulema (iz klasičnom perioda) uvjetovala je dopuštenost izbjegavanja začeca saglasnošću supruge, dok kasnija ulema to dopuštenje ne uvjetuje prethodnom saglasnošću supruge, iako je ono svakako poželjno, pozivajući se na princip „iskvarenosti vremena“ (fesadu zeman) te uvažavajući činjenicu da u ovom slučaju pored općih, zajedničkih, mogu postojati i neki posebni interesi i razlozi kod svakog od supružnika. Pretežno je mišljenje da se tu radi o zajedničkim pravima i obavezama te da je dogovaranje i sporazumna odluka ispravan put i rješenje u ovom pitanju. „Sporazum i nagodba (sulh) je najbolje rješenje“ – navodi se u Kur'anu.

.....

POZIV NA SARADNJU

Oglasite se i Vi u Biltenu IZB u Švedskoj!

Javite nam se sa vašim tekstom, prijedlogom, primjedbom i sugestijom.

e-mail: bilten@izb.se

BILTEN

Informativne novine

Islamske zajednice
Bošnjaka u Švedskoj

GLAVNI UREDNIK

Idriz-ef. Karaman
glavni imam

IZVRŠNI UREDNIK

Almedin-ef. Spahić

REDAKCIJA:

Savjet glavnog imama:

Nezir-ef. Špiodić
Smajo-ef. Šahat
Elvedin-ef. Bešlija

Stari brojevi/arhiva:

www.izb.se/index.php/bilten

Saradnici u ovom broju:

Alen-ef. Delić, Malmö

Jasmin Dervišević, sekretar
IZBUŠ-a